

Geert Grootepad Windesheim - Zwolle Zuid

Auteur: Marycke Naber

Natuurreservaat Tichelgaten, IJsseldijk, landgoederen Windesheim, Bikkenrade en Zandhove

Deze wandeling begint bij de voormalige bierbrouwerij van Klooster Windesheim, tegenwoordig hervormde kerk. Daarna voert de tocht via natuurreservaat Tichelgaten, landgoed Windesheim, de IJsseldijk en de landgoederen Bikkenrade en Zandhove naar Zwolle Zuid.

Dit is de zesde etappe van het Geert Grootepad, een lange afstandswandeling van ruim 100 km van Deventer via Diepenveen en Windesheim naar Zwolle. Dit was de bakermat van de Moderne Devotie. Van deze laatmiddeleeuwse religieuze vernieuwingsbeweging was Geert Groote uit Deventer de geestelijk vader. Bij Zwolle leefde Thomas a Kempis, die de 'Naleving van Christus' heeft geschreven. Aan de hand van de locaties die aan deze stroming herinneren wordt de geschiedenis van de Moderne Devotie verteld.

Deze wandeling begint bij de voormalige bierbrouwerij van Klooster Windesheim, tegenwoordig hervormde kerk. Daarna voert de tocht via natuurreservaat Tichelgaten, landgoed Windesheim, de IJsseldijk en de landgoederen Bikkenrade en Zandhove naar Zwolle Zuid.

Routebeschrijving

Start: Bushalte Windesheim Brug. Afstand 12,5 km

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bussen.

- Ga, komend vanaf de bushalte, meteen aan het begin van de Dorpsstraat RA richting parkeerplaats, dan LA voor de kerk langs.

Windesheim behoort sinds 1967 tot de gemeente Zwolle, nadat de gemeente Zwollerkerspel, een ring van dorpen en buurtschappen rond Zwolle, is opgeheven. Het dorp ligt evenals landgoed Windesheim op een rivierduin van de IJssel. Dit is tijdens de laatste IJstijd ontstaan. Archeologische vondsten wijzen op bewoning tussen 2000 en 1000 voor Christus.

De NH kerk is rond 1565 gebouwd als bierbrouwerij van het voormalige klooster Windesheim (1387-ca.1600). In de 17e eeuw werd de brouwerij tot kerkzaal voor de gereformeerde gemeente omgebouwd. Bij de ingang van de kerk liggen de restanten van de grafsteen van Dirc van Herxen (1381-1457). Deze was een van de voormannen van de Moderne Devotie en rector van het Zwolse Fraterhuis. Zie ook het informatiebord.

- Loop langs de kerk en RD over het klinkerpad langs de boerderij die aan de kerk is vastgebouwd. Ga aan het eind RA langs de koffieschenkerij van de zorgboerderij Hof van Windesheim.

Op deze plaats bevond zich het ziekenhuis van het klooster voor besmettelijk zieken. Onder de huidige pastorie en de boerderij bevinden zich nog de kelders ervan.

- Ga bij de weg LA en bij de Dorpsstraat RD.

Aan de linkerkant bevond zich het klooster in 1387 is gesticht door broeders van het gemene leven uit het Heer Florens Huis te Deventer, op een stuk grond dat was geschonken door Berthold ten Hove. Het groeide tot 1436 in verschillende bouwfases uit tot een groot klooster. In 1395 is van hieruit het Kapittel van Windesheim gevormd. In 1511 bereikte dat zijn grootste omvang: 84 mannenkloosters en 13 vrouwenkloosters.

Elk jaar na Pasen werd er - gewoonlijk in Windesheim - een zogenaamd generaal kapittel gehouden, waaraan alle priors van de mannenkloosters en rectors van de vrouwenkloosters deelnamen. Tijdens de godsdienstoorlogen van eind 16e eeuw moesten de kloosterlingen Windesheim verlaten. Zij kregen onderdak in Zwolle. Het klooster werd grotendeels afgebroken en de stenen werden in Zwolle hergebruikt.

- Blijf RD lopen, Veldweg. Nr. 11 aan de linkerkant is een voormalige kloosterboerderij.

Na de afbraak van het klooster bleef deze boerderij intact, onder meer als woning van de meier. In opdracht van de Staten van Overijssel beheerde hij de kloostergoederen. Tussen 1419 en 1580 vergaderden vertegenwoordigers van de Hanzesteden Zwolle, Deventer en Kampen regelmatig in het klooster, daarna tot in de 18e eeuw in deze boerderij. De opkamer wordt nog de Windesheimse kamer genoemd.

1. Ga het 1e grasachtige karrenspoor RA, voor de boerderij schuin RA, aan het eind LA. Ga na het spoor het 1e smalle pad schuin LA, RD over de parkeerplaats, aan het eind schuin RA.

- Aan de rechterkant ziet u het toegangshek en de bouwhuizen van havezate Windesheim.

Het huis uit begin 17e eeuw is eind 1944 gebombardeerd vanwege de Duitse legerstaf die er zijn intrek had genomen. Wat de Engelsen niet wisten was dat deze drie dagen tevoren was vertrokken. De bijgebouwen (bouwhuizen) en het park werden gespaard.

De voorloper van het landhuis was de hof te Windesheim, dat in 1408 wordt vermeld als leengoed van de proosdij van Sint Lebuïnus te Deventer. Meinold van Windesheim en de eerder genoemde Berthold ten Hove waren familie van de bewoners van het huis. Meinold was edelman aan het hof van Floris van Wevelinkhoven, bisschop van Utrecht, en een van de stichters van het Fraterhuis te Zwolle.

- Ga hier LA, Bulderinkweg. Na ca. 500 m komt u bij een picknicktafel aan een plas.

Deze maakt deel uit van het natuurreservaat Tichelgaten, ontstaan door het winnen van klei voor de voormalige steenfabriek van Windesheim. 'Tichel' is het Oudnederlandse woord voor tegel of baksteen, afgeleid van het Latijnse 'tegula' (dakpan).

2. Ga bijna aan het eind van het bos aan de rechterkant RA door een voetgangerssluis. Loop aan het eind van het pad RD over het karrenspoor.

- Ga na ca. 250 m RA door een voetgangerssluis. Na ruim 100 m bevindt zich observatiehut De IJsvogel aan uw rechterhand.

- Ga aan het eind van het pad LA, dan het eerste pad RA(bij wandelpaal L68) en RD de dijk op.

Achter de parkeerplaats aan uw linkerkant staan de overblijfselen van de voormalige steenfabriek. Tegenwoordig is deze nauwelijks als zodanig herkenbaar, omdat hij door bomen is overwoekerd. De fabriek wordt voor het eerst vermeld in 1853 en is in 1982 failliet gegaan.

3. Ga na ca. 250 m LA langs het klaphek naar observatiehut De Visarend met uitzicht over De Waarden, een voormalige zandwinplas.

- Loop daarna terug, de dijk op en LA, na ca. 150 m (ter hoogte van waterschapbordje 53-36.0 en wandelpijl) RA de dijk af, over het opstapje en RD, een graspad.

- Ga aan het eind RA, een asfaltweg, bij de driesprong LA, Windesheimerweg. Loop in de haakse bocht naar rechts RD en LA voor de schuur langs.

Het laat 18e-eeuwse Park Windesheim is aangelegd in de Engelse landschapstijl, met kronkelpaden en waterpartijen, op advies van Jacob Otten Husly. Hij was stucdecorateur en architect in de neoclassicistische stijl. Dit is voor zover bekend het enige park dat hij heeft ontworpen.

- Pad naar rechts negeren, loop RD over de halfverharde weg, ga dan het 1e pad LA over een pad langs oude beuken.

4. Houd links aan over een vlonder en een brede plank. Aan het eind van het weiland loopt u RD over het karrenspoor, aan het eind daarvan RA, een asfaltweg.

- Bij nr. 20 is een koffie- en theetuin, geopend als het bord buiten staat. Ga de 1e weg schuin LA, Fabrieksweg, daarna RD over de dijk.

- Na 1 km de de Jan van Arkelweg naar rechts negeren, loop RD over de doodlopende weg. Deze gaat over in een grasdijk langs de materiaalhaven van de IJsselcentrale.

Deze was de laatste tijd niet meer in bedrijf en Gedeputeerde Staten van Overijssel heeft een vergunning tot sloop afgegeven. Waarschijnlijk zal dat twee jaar in beslag nemen en wordt eind 2016 mee begonnen.

De officiële naam van de elektriciteitscentrale is Centrale Harculo, naar de gelijknamige buurtschap. In 1224 heeft hier de Slag bij Herculo plaatsgevonden, waarbij boeren en ridders uit Salland zich verzetten tegen de bisschop van Utrecht Otto van Lippe (familie van prins Bernhard). Weliswaar won de bisschop deze slag, maar in 1227 kwam hij om in de slag bij Ane (vlakbij Gramsbergen), waarbij hij en zijn zwaarbewapende manschappen door de Drenten in het moeras waren gelokt.

5. Ga bij het begin van de bomenrij RA de dijk af over het smalle graspad en min of meer RD over de asfaltweg (Harculosepad).

- Ga bij het kruispunt LA, Jan van Arkelweg, genoemd naar een 14e eeuwse bisschop van Utrecht, na het spoor de 1e weg LA, Harculose Esweg.

Wilt u naar bushalte Zuthemerweg, loop dan RD over de Jan van Arkelweg.

- Ga voor de Orangerie van de Golftuin Zwolle LA over het fietspad, Hoogzuthemerpad, dan het 1e pad RA. Volg het betonpad met een bocht naar rechts.

U loopt over landgoed Bikkenrade. De buitenplaats, die aan deze kant niet te zien is, dateert uit het begin van de 19e eeuw.

6. Loop in de scherpe bocht naar links RD over het bospad. Zijpaden negeren, ga aan het eind schuin RA over het fietspad.

- Steek aan het eind de voorrangsweg en het fietspad over en loop RD over de halfverharde weg. Waar het gruispad naar rechts buigt loopt u RD over het smalle pad, 'ruiterroute'.

- U betreedt landgoed Zandhove. Graspad naar links negeren. Ga bij de viersprong LA langs de rechterkant van de meidoornhaag en langs de kassen.

Op de plaats van de kassen bevonden zich vroeger de moestuin en de boomgaard van het landgoed, Den Hof geheten. Aan het eind van het pad zie je aan de linkerkant de oude toegangspoort daarvan. Hier tegenover staat de oudste zomereik van het landgoed, uit het begin van de 18e eeuw.

- Loop bij de viersprong RD het bos in. Pad naar links negeren, ga aan het eind RA langs de vijver.

Deze vormt het middelpunt van het vanaf 1905 in Engelse landschapsstijl aangelegde deel van het park. Na de bocht naar links staat een sequoia of mammoetboom.

7. Negeer na het heuveltje het pad naar links, ga bij de driesprong schuin LA, daarna het 1e pad schuin LA door het pinetum.

Dit is een verzameling naaldbomen, bijeengebracht vanuit verschillende werelddelen. Midden 19e eeuw was het mode om op een landgoed zo'n pinetum aan te leggen. Initiatiefnemer van de collectie was Jonkheer Mr. Sebastiaan van Namen van Eemnes, de toenmalige eigenaar van het landgoed.

- Ga aan het eind schuin RA, een halfverhard pad. Twee paden naar rechts negeren, ga daarna bij de driesprong schuin LA, aan het eind LA.

- Aan het eind van het halfverharde pad bevindt zich links de parkeerplaats van Zandhove. Ga hier RA (naar verpleeghuis Zandhove RD), aan het eind LA over het fietspad.

Voor u ziet u verpleeghuis Zandhove. In de 17e eeuw stond er een spyker (voorraadschuur), die bekend stond als 'Het Huis op 't Zant'. Johannes Scriverius liet het pand rond 1725 opnieuw optrekken. Tot in de negentiende eeuw bleef het landgoed in het bezit van de familie Scriverius. In 1954 werd het aangekocht door de gemeente Zwolle. Het huis had al vanaf 1945 gediend als (nood)sanatorium voor Zwolle en omgeving. Vanaf 1958 fungeerde het als opvang van gerepatrieerde senioren uit het voormalig Nederlands Indië. Vanaf 1980 kreeg Zandhove meer het karakter van een 'gewoon' verpleeghuis.

- Naar bushalte Rommestraat: ga bij de rotonde RA en RD naar de bushalte.

- Naar bushalte Rommestraat / Hollewandsweg van bus 161: blijf RD lopen, voorbij de rotonde.

Praktische informatie

Natuurreservaat met kleigaten, landgoederen, rivierlandschap. 50% onverhard

Eten en drinken

Shop van benzinepomp Hartholt Olie, Wijheseweg 45, Windesheim, bereikbaar vanaf de ventweg, 0529-497978

Hof van Windesheim, Pastorieweg 2, Windesheim, 0529-851380/06 54205150, www.hofvanwindesheim.nl

Koffie- en theeschenkerij bij Fabrieksweg 20. Open als het bord buiten staat
Orangerie Golftuin Zwolle, Harculose Esweg 2, 0529-466304, golftuinzwolle.nl

Restaurant De Zon in verpleeghuis Zandhove, Hollewandsweg 17. Open: 9.30-21.00; lunch 11.30-13.30, diner 17.00-18.30. Reserveren via receptie verpleeghuis: 038 - 4687600 of op restaurantzandhove@hetzand.nl

Overnachten

Bed & Stoete Herxen, Herxen 44, 0529-497407, www.bedenstoete.nl. Warme maaltijd mogelijk

Openbaar vervoer

bus 161 Zwolle-Deventer, haltes Brug Windesheim, Zuthemerweg en Rommestraat / Hollewandsweg. Niet in het weekend!

Bushalte Rommestraat naar station Zwolle: stadsbussen 2 en 4

Zonetaxi Zwolle: nszonetaxi.nl of 0900-6798294

Parkeren

Parkeerterrein achter kerk Windesheim

Parkeerterrein bij verpleeghuis Zandhove

Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/geert-grootepad-windesheim--- zwolle-zuid/16779/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

De wandelgids Geert Grootepad is uitverkocht. Marycke Naber heeft echter in het afwisselende Salland nog een andere fraaie wandelgids gemaakt: 'De mooiste landgoedwandelingen Salland'. Hierin beschrijft zij 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

DEZE WANDELING IS OPGENOMEN
IN EEN WANDELGIDS VAN
GEGARANDEERD ONREGELMATIG

BESTEL DE MOOISTE WANDELGIDSEN OP WWW.GEGARANDEERDONREGELMATIG.NL

4

Neem een abonnement!

Meer dan 1500 wandelkaarten

www.wandelzoekpagina.nl/abonnement

voor slechts
€ 12,50